

43. FESTIVAL POEZIE

WOLKRŮV PROSTĚJOV

20. - 24. června 2000

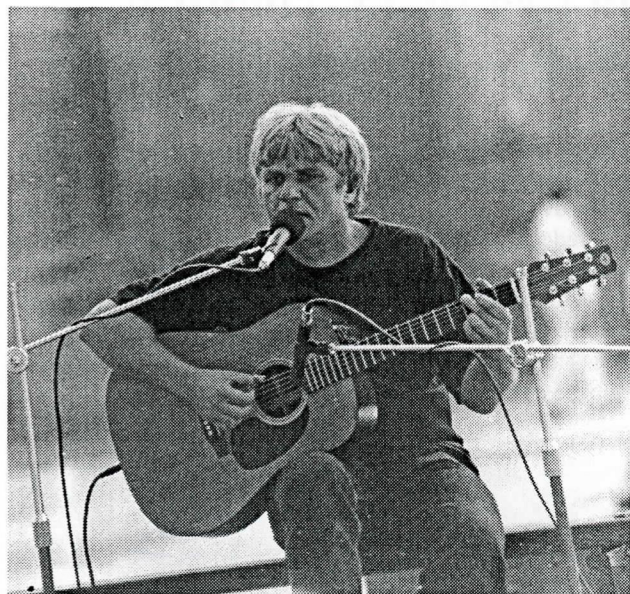
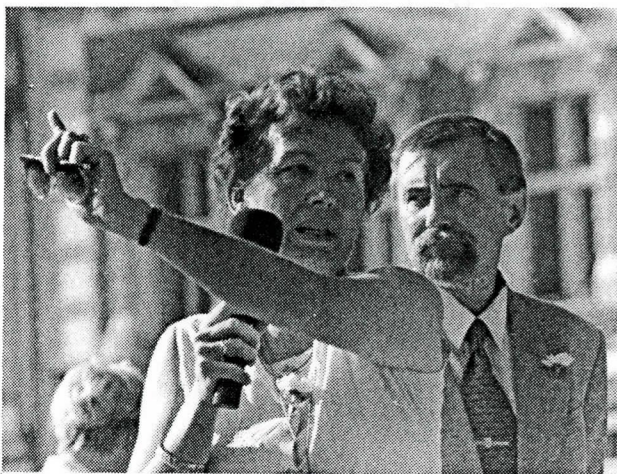
2. ZPRAVODAJ

Bylo úterý - den první

Aj bosorky sa chceli vydávať, jak v úterním odpolední vehementně a s obdivuhodným fyzickým nasazením přesvědčovali na Masarykově náměstí členové Vranovského chodůlového divadla prořídle řady přihlížejících zdecimované vedrem. Když v pět hodin odpoledne dorazil nevelký hlouček zainteresovaných před pomník Jiřího Wolkra, aby zde básníkovi k nohám položil kytici, nebylo možno nevzpomenout si, jak jsme vloni ve stejnou dobu na stejném místě v povážlivém chladnu nádherně mokli. Leč kdeže loňské deště jsou ...

Teprve koncert Karla Plíhala přilákal na náměstí početné publikum, které očekávalo, dílem na lavičkách rozesazené, dílem volně ložené po okolních trávnicích, až Mistr naladí nástroj. Lípy sice už nevoněly, jak v krátkém úvodním slovu s lítostí konstatovala dr. Vítězslava Šrámková, ale přítomní správně tušili, že s Plíhalem zavoní náměstím poezie. Se svým bezprostředním projevem, v němž si vtip a ironie s poezií dobře rozumí, porozuměl si s naslouchajícími velmi rychle a pětasedmdesát minut zpíval v záviděníhodné atmosféře o sobě i o nás. V průběhu koncertu se také ukázalo, že spravedlnost přece jen ještě občas funguje, musí být ovšem řízena z míst nejvyšších. Těm, kteří si promyšleně vybrali místa ve stínu, nemuseli ti, kdož se smažili na lavičkách na slunci, už za chvíli nic závidět, protože brzy oblažovalo sluníčko docela všechny. Nejlépe to evidentně snášeli psi a děti na kolečkových bruslích, obojí totiž mohli pohybem vířit stojící vzduch a tak se aspoň trochu ochlazovat.

Večer v sále Duhy zahájila někdejší vítězka WP Veronika Kernová - Kuropatwová scénickým provedením básně Jiřího Wolkra Moře. Už svým nástupem a postupně stále přesvědčivěji zbavovala všechny ty, kdo se třeba báli zahajovacích oficialit, všech obav a v mnoha hlavách otevírala sérii otázek, co vše lze podnikat s klasikem, když máme odvahu, chuť, invenci, zkušenosti, když jsme prostě někým tak kontroverzním, pokušitelským a okouzlujícím jako Veronika.

Dokonce i gratulace letošním jubilujícím klasikům WP zněly prostě a upřímně, ostatně, kdo je zná, ví dávno, že tihle jubilanti jsou výborní lidé a odborníci na slovo vzatí a připojit se ke gratulacím bylo možno opravdu od srdce.

Chorchester volného, leč, jak jsem se doslechla, stálého sdružení moravských muzikantů z Holešova předcházela výborná pověst, které nezůstali nic dlužní, a tak jsme s hudební mezihrou dobrouzdali tropickým večerem až k Filmotéce WP, kterou lze hodnotit jako mimořádně zdařilý nápad a počín organizátorů. Filmové vzpomínání na dávno uplynulá léta WP vnímal každý jinak, podle toho, zda se na promítací plátno díval dvacetiletýma, čtyřicetiletýma či šedesátiletýma očima, nicméně smáli se svorně všichni, občas všichni žasli a neméně jednomyslně ocenili patrně i dramaturgický a střiháčský um Svatopluka Vály. Také Šumný Prostějov, osobitý hold Radovala Lipuse a Davida Vávry městu, které je našim hostitelem, sklídil potlesk nemalý a navíc se po promítnutí rozvinula s oběma autory beseda.

Závěr večera a začátek noci patřil Chorchestru a všem, kdo se v prostorách Duhy potkávali, debatovali, poslouchali, popíjeli a užívali si prvního dne festivalu až do samého konce. O půlnoci, kdy jaro předávalo své vladařské, žezlo létu, bylo málem stejné horko, jako během dne. Ale nikoho, kdo by hledal ještě kvetoucí lípy, jsem na náměstí a v jeho nejbližším okolí nepotkala. Následující den začínala soutěžní kola a mnozí asi dali před lipovou vůní přednost několika hodinám poutivého spánku.

jsu

S Alicí Gregušovou na prahu 43. ročníku Wolkrova Prostějova

Co se chystá na příští ročník a jaká je spokojenost po úvodním dni, zeptal jsem se ředitelky Duhy Alice Gregušové.

Především máme možnost využít více přízemních prostor kulturního domu, o což usilujeme již delší dobu. Taky, a z toho mám ohromnou radost, máme přislíbeny finance na opravu toalet, které jsou v katastrofálním stavu. Takže co se týká prostoru a vybavenosti, rozhodně je možné čekat od příštího roku zlepšení.

Mám tomu rozumět tak, že od příštího roku se i recitace přesune do prostor Duhy?

Bylo by to fajn, ale z technických důvodů to asi nebude možné. Stále zde bude jen jeden sál, a to nestačí.

Jak jste spokojena s úvodním dnem WP?

Uvolněná atmosféra, žádný stres a napětí, prostě pohoda. Asi je to i tím, že tento rok oproti minulým letům nebyl v úvodním dni žádný soutěžní příspěvek.

A co návštěvnost domácích - Prostějováků?

Můžu zodpovědně prohlásit, že rok od roku stoupá a mám z toho radost. Když tak vzpomínám třeba na období před rokem 1989, tak návštěvnost byla ze strany domácích taky vysoká, ale povinná, jestli mi rozumíte. Málo bylo těch, kteří přišli ze skutečného zájmu o poezii.

Když už jste vzpomněla rok 1989, sledujete nějaký posun, ať už ve výběru textů nebo v jejich provedení v době porevoluční?

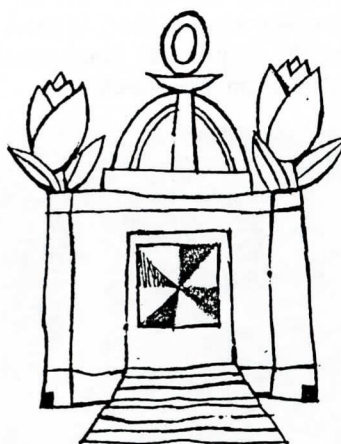
Velký posun!! Hlavně ve využívání výrazových prostředků a v práci s texty. Zdaleka už to není tak akademické, jako to bývalo, a to je dobře.

Chybí mi tu více vlastních textů účinkujících. Je to výběrem, nebo se tomu bráníte?

V žádném případě se vlastním textům nebráníme, ale asi tento rok nebyly na takové úrovni, aby zde mohly být prezentovány. Vždyť vloni vyhrála Magdaléna Borová z Liberce právě s vlastním textem.

Paní ředitelko, děkuji Vám za rozhovor a přeji Vám stejnou spokojenost i po skončení WP.

pev

Veronika Kernová - Kuropatwová

Věřte mi, nevzpomínám si, kdy jsem tu byla naposledy, snad před osmi nebo deseti lety.

Jak daleko jste schopna zajít ve své nekonvenčnosti?
Daleká cesta má, marné volání ! Je to tak důležité ?

Určitě by to zajímalo posluchače...

Já jsem přece stará ženská, zasloužilá matka dvou dětí, ptejte se mladších, na mně už není nic zajímavého.

To myslíte vážně?

Já chci mít opravdu svůj klid, starat se o své děti, pořídit si opravdového živého koníčka, a teď mě opravdu omluvte, už musím odjet domů.

Samozřejmě, děkuji a šťastnou cestu!

pev

Písní s Kainarovým textem

začal své úterní podvečerní vystoupení na náměstí T. G. Masaryka olomoucký písničkář Karel Plíhal. Jeho koncert „při příležitosti“ zahájení WP přilákal (navzdory letos zatím rekordně nejúpornějšímu vedru) před radnici téměř tři stovky posluchačů. A Karel Plíhal je nezklamal. Písničky prokládal vtipnými veršovánkami, v nichž dokázal, že mu není cizí ani dokonalý rým. Dokladem toho je například úžasné spojení „slunce - člun cé“. Pro ty z vás, kteří jeho koncert nestihli, přikládáme alespoň pár ukázek z Plíhalovy básnické tvorby.

Rodiče
Neživí mě, nešatí,
šediví a plešatí.

Léta pátrám po kraji,
kde Elišky dávají.
Dobrou noc.

Znám já dívku z Madridu,
když si sundá šaty, jdu.

Až mi bude tak sto deset,
přijde Bůh a zmáčkne reset.

les

Šumění

Lipusův a Vávrův dokument o šumném Prostějově už jsem viděla potřetí a ještě stále mě bavil ---to už o něčem svědčí --- jsem náročný divák --alespoň si to myslím --- jak to jen říct krááááátce --- toš ---traktor --- křížem - krážem---dům sem, dům tam --- milý průvodce --- spousta legrace --- vkus a stručnost --- kouzlo znovu viděného --- dokumenty znám nejčastěji ze školy --- když kantor neuměl, nechtěl nebo nezvládal ---pustil dokument a všichni --- i on --- i žáci měli na programu pětacířicetiminutovku slastného nicnedělání a pospávání podkreslenou libým hlasem komentátora či průvodce dokumentem --- ne, že bych neměla dokumenty ráda --- přebarevné dokumenty o tajemném podmořském světě --- příběhy výprav na nepokořené hory --- exotika tváří indiánů a domorodců z těch nejdlejších konců světa --- všechny se ale u mě nějak --- minou účinkem --- nic si z nich nepamatuji --- kde se stala chyba ? --- tady: --- bylo to nezábavné --- přesycené --- ve své mnohosti pak nedůležité a nepotřebné --- tedy pravý opak dokumentu Lipus - Vávra --- mnou viděné bylo viděno, slyšeno a --- světe div se --- uchováno v paměti --- užila jsem si krás Prostějova, jakož i krás měst jiných, které jsem v jejich dokumentech poznala --- opravdu intenzivně --- a ne, že by Prostějov už sám o sobě nebyl krásný dost --- ale --- teď je mi ještě víc k srdci přirostlý.

pet

Šumný David Vávra

Ostravský režisér Radovan Lipus měl nepochybně šťastnou ruku, když si jako spoluautora a průvodce svou televizní Šumnou Ostravou vybral architekta a „sklepáka“ Davida Vávru. Spojení to bylo natolik úspěšné a setkal se s takovým ohlasem, že po Ostravě následovala další „šumná“ města – Opava a Olomouc. A potom také Krnov, Hradec Králové, Pardubice, Zlín... a mezi nimi Prostějov. Na úterní projekci Šumného Prostějova nechyběli ani oba jeho autoři Radovan Lipus a David Vávra. A jelikož Lipus k WP víceméně patří a příští rok určitě zase přijede, oslovily jsme s prosbou o rozhovor Davida Vávru.

Davide Vávro, jaký je váš vztah k poezii?

Jak jinak než kladný. Moje poezie je sice trochu „zvřhlá“, ale jinak ji ctím. Uvědomuji si, že některé věci opravdu nelze vyjádřit jinak než poezií nebo hudbou. Trochu mě mrzí, že tady po projekci nenastala ta správná atmosféra, abych zarecitoval něco za své tvorby. Napsal jsem už tři sbírky a jedna dokonce vyšla. Já píšu básně pořád a většinou na objednávku. Třeba na vernisáž kamarádovi, nebo ke vzácné příležitosti otevření betonárky. Verše dokonce občas dokonce tvoří část technické zprávy, kterou vypracovávám ke svým projektům. Tak se například básně z technické zprávy k pražské kondomerii nejen četla při otevření, ale dnes tvoří i součást interiéru.

Na WP čas od času propukají diskuse o tom, zda má vůbec smysl pořádat recitační přehlídku...

Je v tom trochu paradox. Hodnotit, že tenhle zarecitoval Šrámk líp než tamta Biebla...Ale na druhé straně – když se mohlo soutěžit v poezii na olympiádě ve starověkém Řecku, tak proč ne na konci 20. století v Prostějově?

Má pro vás i architektura svou poezii?

No jasně. A nejen architektura. Každá věc. Podívejte se třeba tady na ten popelník – jak do něj poeticky padá popel.

Který z vašich architektonických projektů nejvíc vypovídá o vás – o Davidovi Vávrovi?

Možná je to zvláštní, ale je to rekonstrukce Dobešky. Má to pro mě zvláštní přesah. Ten dům totiž v rámci akce Z projektoval můj otec. Teď se se svými kolegy snažíme podívat se na něj nově očima 60. let. Ani jsme jej nemuseli moc měnit, jen přetvořit v barevnosti Bruselu.

Jaká architektura je vám nejbližší?

Mě se líbí spousta věcí. Trpím na severní Moravu. Třeba Ostrava je ohromně inspirativní, rychlá, intenzivní... Ale ke každodennímu životu je to tam asi přece jen trochu horší.

Vaše aktivity jsou široce rozprostraněny mezi architekturou, Divadlem Sklep, filmem...Co děláte nejraději?

Úplně nejraději jsem tatínkem svým čtyřem dětem. A v architektuře – spolu s mými kolegy doufáme, že se nám zdárně podaří dokončit tři rozestavěné rodinné domy. Každý je jiný. Jeden jako čtyřpatrová loď na břehu řeky. Druhý konzervativní a rustikální – celý z kamene a ze dřeva. Třetí rekonstrukce romantizující vily zprzněné v 50. letech, které se snažíme vdechnout ducha pařížského romantismu. Je to krásná práce... No a pak samozřejmě obrovský projekt Švandova divadla a nějaká práce v trojské ZOO. Je toho hodně.

Co se týká filmu – já nemám rád to prostředí, to nekonečné čekání na záběr. Čas mládí (nebo už stárí?) je krátký a je škoda jej promrhávat.

Těším se i na další práci na „šumných“ městech. Snad by měly vzniknout další díly a mezi nimi se možná objeví i pražské periferie.

Není toto trochu moc?

No...trochu mě to vyčerpává.

les

A teď ještě pár krátkých otázek pro Davida Vávru, kterým by slušely krátké odpovědi.

Nejoblíbenější nálada?

Prožitá.

Nejoblíbenější barva?

Narůžovělá...a bledě modrá...barvy Středomoří...Vypadá tak většina mých domů.

Nejoblíbenější ovoce?

Pro daný okamžik.

Nejoblíbenější boty?

Kopačky.

Nejoblíbenější slovo?

(...) sem se nehodí.

Nejoblíbenější pohádka?

Alenka v říši divů. Jestli je to pohádka.

Jakou knížku teď máte na stolku u postele?

(Srdečný smích). Čtu teď knížku, ve které jsem hlavní postavou. Můj kamarád totiž napsal román o Sklepě. Jmenuje se A pak uvidíš...

A poslední otázka – jak se máte?

Furt skvěle.

pet

Chorchestr roztancoval účastníky Wolkrova Prostějova

Opravdu nejsme volné sdružení, jak se píše, zdůraznil na začátek příjemného večerního posezení textař, zpěvák a kytarista Tomáš Hradil.

Jsme stále sdružení osmi až desíti členů. Naše výchozí místo je město Holešov, kde máme zkušebnu a kde se pravidelně scházíme nejen na zkoušky, ale i na pivo.

Vy jste všichni z Holešova?

Ne, to ne, akční rádius všech členů je asi stodvacet kilometrů.

Jak dlouho v této sestavě hrajete?

Tři roky. Vlastně ne, na začátku nás bylo šest.

Veškeré Vaše texty jsou v anglickém jazyce, repertoár je původní?

Neumím zpívat česky, zkoušel jsem to a nesedí mi to. Máme repertoár tak na dvě hodiny, myslím si příjemné tancovačky, a z toho je tak sedmdesát procent převzatých věcí. Věřím, že i tady se lidi budou bavit.

Jste v Prostějově poprvé?

Jsme a opravdu jsem zvědavý, jak nás posluchači přijmou, ale jak se tak koukám kolem sebe, mělo by to být v pohodě. Když už jsme u toho, tak před týdnem jsme hráli v Bratislavě na nějaké diskotéce a dopadlo to katastrofálně. Děs a hrůza, nikdy více.

Takže židle v sálu vám zavazí?

No jistě! Doufám, že je pořadatelé dají stranou.

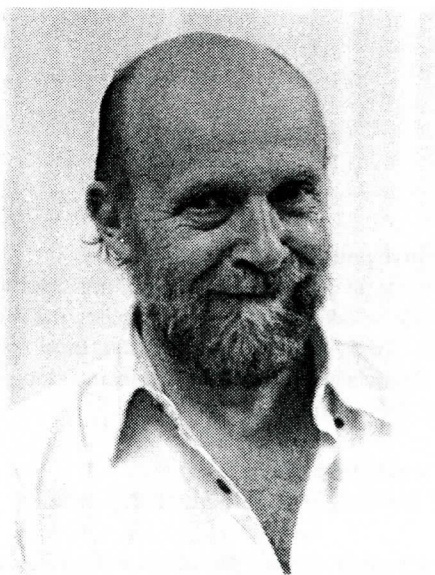
Chtěl byste na závěr našeho povídání něco vzkázat účastníkům a posluchačům WP? Jaký je vlastně Váš vztah k poezii?

Je tu strašné dusno a mají tu teplé pivo! Asi nestíhají chladit. A co se týká poezie, tak občas si něco přečtu. Stačí to tak?

Jasně, a děkuji za rozhovor.

pev

Poezii už nečtu. Hledám ji v životě.

Vítanou zámlinkou k rozhovoru s jednou z legend WP přelomu šedesátých a sedmdesátých let Svatoplukem Várou se stal čtyřicetiminutový videodokument o Wolkrově Prostějově s názvem Vzpomínání. Svatopluk Vála je totiž režisérem tohoto „stříháku“, který jste mohli vidět v úterý večer v rámci zahajení přehlídky.

Jak vznikalo Vzpomínání?

„S myšlenkou sestříhat k příležitosti 100. výročí narození Jiřího Wolkra dokument o historii WP přišla ředitelka městského divadla Jana Zikmundová. Já už jsem před lety, v době mého působení v brněnské televizi, o Wolkrově Prostějově točil. Všechny archivní snímky, jejichž autorem byl převážně skvělý amatérský filmař Jaroslav Mencl, byly tehdy uloženy v dnes už neexistujícím filmovém studiu Okresního kulturního střediska. Viděl jsem je všechny a některé z nich jsem naštěstí i použil. Filmy se totiž záhadně ztratily a nám se bohužel podařilo vypátrat jen jejich část. Osobně je mi líto především Menclových „zbytků“ - záběrů, které se v době svého vzniku nebyly do jednotlivých snímků použity.

Neměli jsme ambici dělat vážný dokument. Naším úmyslem bylo vytvořit co nejúsměvnější film. Proto jsme jej rozdělili do krátkých kapitol. Ač to tak možná na první pohled nevypadá, byla práce na dokumentu časově dost náročná. Ve filmu je přes šest set stříhů. Nebylo snadné vybrat a poskládat záběry tak, aby na sebe navazovaly a dávaly smysl. Někomu se možná mohla zdát prostřední část s názvem Inscenování, interpretování, inspirování proti těm ostatním neúměrně dlouhá. Jenže my jsme se snažili dostat do ní co nejvíce důležitých lidí, kteří WP prošli. A navíc - právě v tom inscenování a interpretování přece jen spočívá hlavní smysl této přehlídky.“

V té „interpretační“ části filmu se také několikrát objevuje vaše jméno...

„To opravdu není z megalomanství. Divadlo při LŠU Prostějov, které jsem vedl, bylo sice úspěšné, ale samozřejmě existovala spousta jiných skvělých souborů a nezapomenutelných inscenací. Fakt, že z nich neexistují žádné záběry, má prostě vysvětlení. Byli jsme místní a byli jsme ochotni dotáčet s panem Menclem postsynchrony. Ti ostatní buď nechtěli nebo nemohli. Teď to všechny pochopitelně mrzí. Ty nejlepších věci zůstaly jenom na fotkách a ve vzpomínkách.“

Co se vám vybaví, když se řekne „Wolkřův Prostějov“?

„Chcete intimnosti nebo oficiality? Wolkřův Prostějov jsem prožíval spoustu let, nejprve jako amatér a potom s HaDivadlem. Hráli jsme tady třikrát inspirativní přestavení - Depeši na kolečkách, Chapliniádu a Ztráty a nálezy. O tomto představení bych se rád zmínil. Vzniklo podle textů a básní tragicky zesnulého herce HaDivadla Miloslava Kubese. Kubes patří mezi neprávem zapomenuté básníky a jsem moc rád, že se uvažuje o vydání jeho sbírky.“

Jak jste se vlastně dostal k divadlu?

Divadlo jsem neměl rád. Začal jsem jej sám dělat, abych do něj nemusel chodit. Možná, že právě tento přístup měl rozhodující vliv na poetiku HaDivadla. Ta byla v době jeho zrodu v roce 1973 úplně nová a odlišná od všeho, co tehdy v divadelní sféře vznikalo. Teď už divadlo nedělám - dávno jsem se smířil s tím, že existuje jako společenský fenomén.

A co jste dělal od té doby, co jste skončil s divadlem?

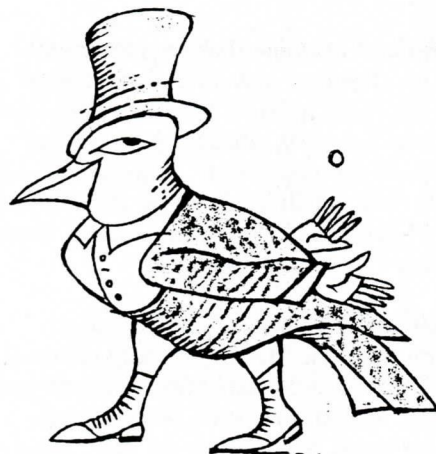
„V roce 1982 jsem s HaDivadlem udělal poslední inscenaci a pak jsem odešel do brněnské televize. Původně jsem tam šel jako „předvoj“ divadla. Televize chtěla vytvořit svou divadelní scénu a my jsme to viděli jako šanci dostat se z Prostějova, kde už v té době panovaly neúnosné podmínky. Z projektu nakonec sešlo a já už jsem v televizi zůstal. Dělal jsem například Chvilky poezie a to mě velmi bavilo. Pokoušel jsem se o nový typ inscenování poezie na obrazovce. Po jednom semináři v Bratislavě, kde jsem se kvůli tomu utkal s Ladislavem Chudíkem, bylo rázem po experimentování. Tehdy jsem byl členem komise mladého diváka při Svazu dramatických umělců, a jelikož se právě začalo pracovat na nové verzi divadelního zákona, cítil jsem možnost něco změnit. Odešel jsem na ministerstvo kultury a během dvou měsíců se nám podařilo docílit zrušení předpisu o povinných předváděcích představeních. Tentokrát snad nejde o mystifikaci, když tvrdím, že i tato změna přispěla v listopadu 1989 k tomu, že se divadla po celé republice stala místem konání různých jednání a shromáždění. Od ledna 1989 jsem po dva roky působil v pražském Divadelním ústavu. V lednu 1991 jsem se na čas vrátil na ministerstvo kultury. Zpětně to vnímám jako dobu, kdy jsme si mysleli, že vlastní politickou činností vytváříme prostor pro lidskou kreativitu. Dnes to považuji za svůj největší omyl.“

Z ministerstva jsem opět odešel do televize, tentokrát do Prahy, do tvůrčí skupiny Čapek – Borovan. Točil jsem divadelní představení a portréty malířů a básníků. Rád vzpomínám třeba na sestry Válovy, Adrienu Šimotovou či Jana Baucha. Jenže skupina se zabývala hlavně zábavou, takže se jí tento typ tvorby nehodil do schématu. Odešel jsem na „volnou nohu“ a přestože žiju v Praze, často se vracím do Prostějova. Spolupracuji s místní firmou Video Theo. (Jen pro zajímavost - pan producent Theodor Mojžíš v mém v divadle poezie na LŠU hrál a je také zachycen ve zmíněném Vzpomínání.) Teď dělám hlavně dokumenty – v poslední době například několik portrétů výtvarníků z cyklu Ateliéry pro Českou televizi.

Takže poezie už vám nic neříká?

Poezii už nečtu. Přečetl jsem jí tolik, že ji teď raději hledám v životě.

les

Nejmladší recitátorka

a současně jediná Prostějovačka na letošním WP – to je stručná charakteristika Jany Novotné (nar. 30. prosince 1984).

Jano, obligátní otázka na úvod – jak ses dostala k poezii?

Recituju odjakživa. Moje maminka je učitelka češtiny a miluje divadlo, takže mě k tomu odmalička vedla. Ale ani nemusela, divadlo a básničky mě bavily odmala. Už od 1. třídy jsem recitovala na přehlídkách Dětské scény, nejraději Mikulkovy pohádky. Na Dětské scéně jsem letos byla naposledy – právě minulou sobotu

jsem se vrátila z Trutnova, kde jsem recitovala stejné texty jako tady. Letos mám tu výhodu, že mohu na obě přehlídky. Trutnov byl skvělým tréninkem, protože tam o nic nejde, není to vlastně soutěž. Možná proto jsem teď měla mnohem menší trému než obvykle mívám.

Jsi z Prostějova, takže se nabízí otázka: Proč sis k recitaci vybrala Hrabala a Préverta a ne Wolkra?

Wolkra prostě nemusím. Četla jsem jeho nejznámější věci, ale nějak mě to nebere.

Zaujal tě v dnešním prvním kole některý z recitátorů natolik, že sis řekla „tak to je ono“?

Líbila se mi hned ta první slečna – Magdaléna Borová z Liberce. Recitovala Skácelova Modrého ptáka a byla dobrá. Navíc zahajovat přehlídku není určitě jednoduché. Z naší kategorie mě zaujala Eva Juráčková ze Žďáru s Kunderou a Martin Dočekal ze Žacléře s Vodňanského Vzrušeným dopisem. Taky se mi moc líbilo, jak Veronika Kernová na zahajovacím večeru recitovala Wolkrovo Moře.

Chodíš do dramatického kroužku na ZUŠ, recituješ... Předpokládám, že se chceš umění věnovat profesionálně.

Ráda bych. Bavilo by mě být herečkou nebo dělat dramaturgii.

Na WP jsi poprvé. Jak se ti tu líbí?

Atmosféra tady snad ani nemůže být jiná než skvělá. A co se týká recitace – myslím si, že vůbec nejde o vítězství, ale o vzájemný kontakt. Jde hlavně o ten pocit, že svou recitací mohu někomu udělat radost.

les

Wolker? Proč ne?

V propozicích letošního Wolkrova Prostějova organizátoři recitátorům a souborům doporučili při příležitosti 100. výročí narození Jiřího Wolkra „*obrátit pozornost k jeho bohatému dílu a tak připomenout básníka, který dal festivalu jméno*“. Z jedenapadesáti recitátorů této rady využili jen tři. A jen jeden z nich si Wolkra zvolil pro první kolo. Jmenuje se Jiří Hajdyla, přijel z Ostravy a je mu osmnáct let.

Proč sis zvolil právě Wolkra a jeho Žebráky?

Už první básnička, kterou jsem kdy recitoval, byla Wolkrova. Chodil jsem do šesté třídy, recitoval jeho Žně a Zlou ulici. Wolker byl první velký básník, s jehož dílem jsem se setkal, a dodnes se mi líbí. Letos jsem trochu bral ohled na doporučení. Ovšem do prvního kola jsem si ho zvolil nejenom proto, že je to Wolker. Mám pocit, že v prvním kole si většina recitátorů vybírá spíš odlehčenější texty, takže já jsem to udělal obráceně a zvolil jsem vážnější. Snažil jsem se, aby báseň nezanikla mezi vážnými texty, kterých bývá ve druhém kole víc.

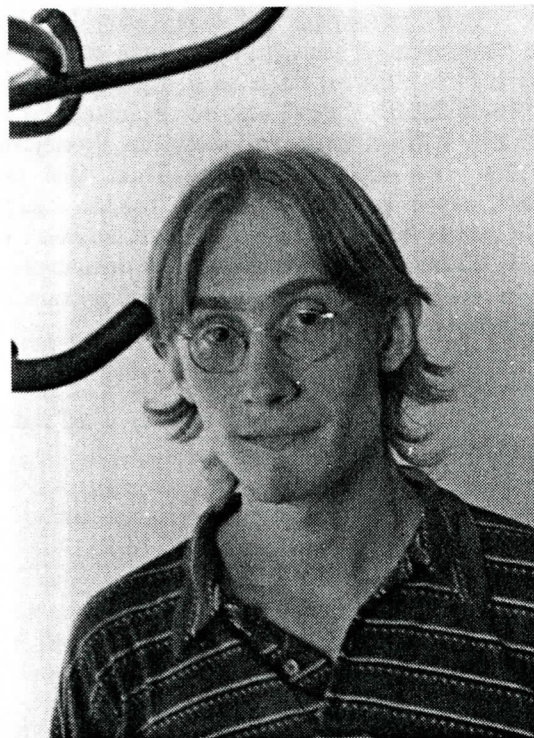
A proč Žebráci? Protože mají hluboký podtext. Jsou o lásce, která může změnit svět. Já jsem z věřící rodiny a k této básni patří i víra. Mám k ní prostě osobní vztah.

V Prostějově jsi poprvé?

Byl jsem tu už loni s Puškinem. Jak jsem dopadl? Odříkal jsem to, rozkoukal se a byl jsem spokojený. Ani letos nemám moc velké ambice. Wolkrák vnímám jako příjemné spočinutí a perfektní odreagování před prázdninami. Ve škole nás občas berou jako děti. Tady s námi všichni jednají jako s individualitami. Jako s lidmi, kteří jsou tady sami za sebe a snaží se něco sdělit.

Recituješ jen tak pro zábavu nebo se chceš umění věnovat i profesionálně?

Původně jsem chtěl dělat divadlo. Jenže oba rodiče jsou herci a rozmluvili mi to. Chtěl bych studovat dokumentární tvorbu, což by v sobě do budoucna určitým způsobem spojovalo divadlo, poezii a hudbu. V každém případě se chci věnovat tvůrčí práci.

Na WP se čas od času diskutuje o smyslu pořádání přehlídky recitátorů...

Pro mě má určitě smysl. Nemyslím si, že jde o to dokonale technicky zvládnout text. Opravdu věřím tomu, že se přednesem dá něco předat – i kdyby to byl „jen“ příběh nebo alespoň pocit. Chci, aby všichni v sále vnímali, že jsem právě teď tady, a já abych cítil, že je to vzájemné. A jsem také přesvědčen, že přednesem se dají v básni objevit věci, které v ní čtenář sám nikdy nenajde.

les

Proč nepřišel Libor Vacek?

Důkazem, že tvrdé zákony ekonomiky (občas) vítězí nad múzami, je letošní neúčast Libora Vacka na WP. Místo funkce předsedy poroty I. kategorie recitátorů se tentokrát musí věnovat svým pracovním povinnostem. Jako mluvčí Ministerstva financí České republiky vysvětluje v těchto horkých dnech novinářům složité peripetie kolem dění v jedné nejmenované bance. Podle ujištění organizátorů WP se však Libor Vacek v Prostějově (možná už dnes večer) alespoň na chvíli objeví.

les

Malá anketa

Na televizní obrazovce je poezie hostem více než vzácným. Ojedinělým minipředstavou poezie jsou páteční vystoupení Jiřího Dědečka na ČT 2, uváděná pokaždé stejnou trochu spiklenecky vyslovovanou větou: "Nebojte se, jenom chvíliku ...". Zeptali jsme se ve foyeru Duhy těch, které jsme tam právě zastihli, zda pořad znají a co mu říkají.

Ano, znám ten pořad, pokud mi to vyjde, dívám se. Dojem mívám různý, nejvíce se mi líbilo, jak Jiří Dědeček recitoval Seiferta. Až bude pořad na podzim pokračovat, budu se dívat zas.

Miroslav Hejrek,
Zamračené děti Plzeň

Promiňte, nemám televizi, nejsem televizní divák.

Tomáš Man
Zamračené děti Plzeň

Na Jiřího Dědečka se dívám, někdy se mi líbí, jak je jeho přednes uvolněný, jak osvobozuje báseň z konvencí, jindy zas mám výhrady a nezdá se mi, že zvolená forma je ta nejvhodnější.

Zdeňka Sokolíčková- I.kat.
Nové Město na Moravě

Bydlím na samotě u lesa šest kilometrů od Moravského Krumlova a hrozně mě štve, že nemám druhý program ČT, čímž mimo jiné přicházím i o Jiřího Dědečka, jehož přednes by mě zajímal.

Dušan Utinek, moderátor
a někdejší vítěz WP

Díváme se pravidelně. Dědeček není právě mým favoritem, ale tento pořad dělá dobře. Ostatně jsem vděčný za každý pořad, který přivede na televizní obrazovku poezii.

Bedřich Kaněra, zakladatel
souboru Regina Břeclav

Spíše se mi ten pořad nelíbí. Občas se Dědeček "strefí", ale většinou ne. Rozhodně ne, když dělá Morgensterna, toho by měl nechat jiným. Ale koukat se budu dál, zajímá mě to.

Raději anonymně, prosím,
letos jsem tu jako divák

Abych řekla pravdu, Dědečkovy pořady se mi nelíbí. Jsou příliš popisné, dotáčky jen ilustrují, postrádám metaforu, místy mi připadá pořad až kýčovitý. Jako by publikum bylo natolik tupé, že je mu všechno třeba podat polopatě.

Jana Machalíková, 3. kat.
Kladno

Dědečka mám ráda jako folkaře a proto sleduju i ostatní jeho pořady. Dovedu si představit, že taková recitace leckoho naštvě, ale mně se to líbí, je to takové netradiční, nekonvenční, baví mě to a budu se koukat dále.

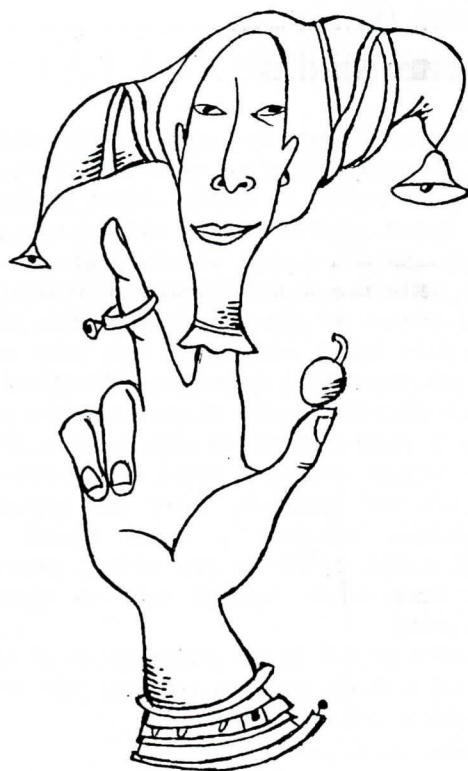
Helena Eberová,
Prostějov

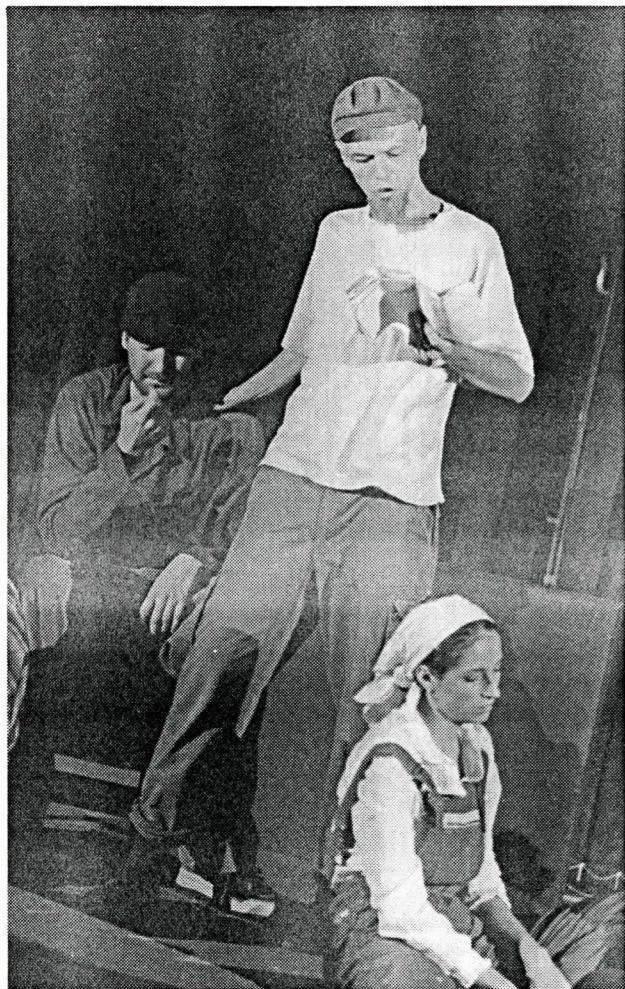
Problémem pořadu je myslím jistá nedůslednost při výběru spolupracovníků. Dědeček je příliš střídá a pořad je nevyhraněný. Viděl jsem Dědečka jen několikrát a tak nechci vynášet kategorické soudy, ale vadí mi až přílišná snaha o osobitost, na kterou občas doplatí básník.

Aleš Kubík, 3. kat.,
Brno

Oslovených bylo mnohem více, než kolik přinášíme odpovědi. Až překvapivě mnoho recitátorů nám řeklo, že televizi nesledují, nevlastní a ani vlastnit nehodlají. Pokud je tomu tak, zdá se, že je to dobrá zpráva a že je vlastně charakteristické, že bez televize se obejdou právě lidé, zabývající se poezií. Lidé, kterým je, jak věříme, vlastní tvořivý přístup ke světu.

jsu

Plzeňská třináctka a Vzpoura sládků

Třináctičlenný plzeňský soubor pod režijním vedením Aleny Dvořákové se představil Effenbergerovou hříčkou tropící si srandu, místy krutou, ze stavovské hrdosti sládků a z tzv. třídního boje mezi hospodskými povaleči a pány. Text byl upravován tak, aby divák, respektive posluchač neznající předlohu, byl co nejvíce zatažen do děje a pochopil poetiku Effenbergerova textu, což se místy dařilo více, místy méně. Měl jsem pocit trochu jako na houpačce. Zamračené děti v některých dějstvích nasadily tempo a následně přišla téměř hluchá pasáž a tempo šlo dolů, a ani usměvavý František jakožto průvodce dějem to nezachránil. Náročný text byl zpracován místy pro posluchače nesrozumitelným způsobem a mnozí neznalí jistě vypadávali z děje. Určitě by pro udržení pozornosti diváků prospělo větší zhuštění textu a vypuštění některých pasáží.

V každém případě to byl projev spontánní recese mladých lidí z Plzně. Když na inscenaci ještě trochu zapracují, tak to bude skvělé představení.

P.S. Společný spílal skvěle !!

pev

RS Gymnázium Benešov (NE)PŘIŠEL JSEM NA TO...

Představte si --- chuť na poezii --- představte si studenty gymnázia v Benešově --- představte si jich třeba pět --- představte si --- TŘEBA --- že se jmenují --- Jana, Petra, ještě jedna Jana, Ondřej a Dušan --- představte si člověka v brýlíčkách --- s úzkými rty --- kulatýma očkama --- prsty stvořenými pro klaviaturu --- duši všehomila --- řekněme, že to bude John Lennon --- TŘEBA --- představte si, že ti studenti mají chuť --- chuť na tu poezii --- ale protože poezie moc nezaznělo, řekněme tomu --- (strohá) recitace --- TŘEBA --- a tak ti studenti --- v té chuti --- přijdou zrovna na Lennona --- a pak se to TŘEBA --- dá všechno do kupy --- T-Ř-E-B-A ---

--- a to je právě ono --- že všechno je tak --- TŘEBA --- že to není PRÁVĚ ---

--- představení vzniklo --- jak mi herci sami sdělili --- z chuti recitovat --- a proč Lennon? --- "kvůli písničkám" --- řekli mi --- a tak začala práce --- nejdřív byl hotový text --- úryvky z textů --- o Lennonovi --- spíš shromáždění faktů --- pak se našly ruce --- které dokázaly zahrát několik melodií --- pak až se s touto skrumáží textů počalo vymýšlet, co tedy a jak --- drobné choreografické prvky --- rozdělit text --- kdo - co --- něco málo rytmu --- pokus o zazpívání známých tónů ---

--- toto představení bylo pro mě dokumentem na jevišti --- navíc předkládáním dat už známých, nenových --- kde je váš osobní názor? --- kde je důvod proč mi to sdělujete? --- nejen fakty živo je divadlo --- ale duši --- myšlenkou --- osobitostí --- sdělností --- poetikou --- schopností oslovit --- a v neposlední řadě i technickou vybaveností --- to vše mi chybělo --- a to není zrovna málo ---

--- být na studentské akademii --- jsem vcelku spokojena a odejdu decentně poučena --- cením si vaší chuti a snahy něco dělat --- otočte ale kormidlo jiným směrem --- ať se neunavíte na špatném moři ---

pet

Godota jsme se nedočkali - ani jsme v to nedoufali

Patrně nás nebylo málo, kterým zatrnulo, když jsme si v programu divadel poezie přečetli titul Samuel Beckett: Čekání na Godota. Tento balvan světové literatury jsme na Wolkrově Prostějově dosud neviděli, neslyšeli, ani jsme s tím nepočítali, vždyť o interpretaci se nepřestávají pokoušet divadelníci na celém světě a jejich úsilí přináší stále nové problémy a otevírá nové otázky.

Také mně se místo vět hodnotících vybavují jen samé otázky. Proč si lidé z ostravské Spadlé antény vybrali právě toto sousto? O čem hráli a proč? Kdo jim radil? Kdo je nevaroval? Anebo se rozhodli docela sami a nevěděli, co činí? Těšila je ta práce a měli pocit, že k něčemu došli a že to publiku sdělí?

Rozhodně nechci znevažovat práci, která byla vykonána, byla vedena dobrými úmysly, které tak často dláždí cestu do pekel, a jistě nebyla snadná. Na scéně byly záblesky vzájemného kontaktu obou aktérů, byla tu snaha o jevištní akci, ale vše ústilo do ztracena a bylo nedomyšleno jak v detailech (oběsit se lze přece i na kravatě, kterou měli herci na krku), tak pokud jde o celek - inscenace neskončila, ale v jakési libovolné chvíli prostě přestala.

Ostravské Čekání na Godota inspiruje obecnější úvahy o tom, co je divadlo poezie a nakolik jasno mají v této otázce dnešní účastníci Wolkrova Prostějova. Nelze srovnávat nesrovnatelné a my pamětníci si zřejmě musíme nechat zajít chuť na námitky typu "to když do Prostějova jezdil Vašínska, to když tu hrávala Nepojízdná housenka" apod. Leč snaha po sebevyjádření, po interpretaci, po hledání vlastního výrazu a současně po nalezení společné řeči se zvoleným autorem vzniká v každé generaci a člověku je pokaždé znovu stejně líto, když končí v totální slepé uličce.

jsu

Představujeme Okřídleného vola, loňského laureáta WP

Plzeňský divadelní soubor OKŘÍDLENÝ VŮL byl založen v roce 1998, a to herci amatérského souboru Dialog, které hnala nezkrotná potřeba seberealizace. Prvním krokem byla studie díla i života ruského autora Daniila Ivanoviče Charmse. V tomto období vzniklo pásmo patnácti Charmsových absurdních povídek, které mělo v podání Okřídleného vola premiéru na pražském festivalu NextWave (říjen '98). Představení bylo nazváno "Báby aneb Dobytku smíchu netřeba" a soubor na něm pracoval takřkajíc bez režijního vedení (hráli: Petr a Pavel Bačkovi, Petr Soumar, Míra Elgr, Štěpánka Tesková, Luděk Sladký, Karel Luft a technická spolupráce: Michal Herzog). Okřídlený vůl hostoval například v pražském studiu Rubín, v divadle Bez dozoru, v Sušici či Ostrově n/O.

V červnu 1999 se O. V. stal laureátem národní soutěžní přehlídky Wolkrova Prostějova, kde získal cenu poroty a postoupil na Jiráskův Hronov (mekku českého amatérského divadla). Po účasti na Hronově nastudovala část souboru Charmsovy povídky v původním Ruském jazyce a s nimi také vystoupila na Staroměstském náměstí (7. listopadu '99). V prosinci '99 měly "Báby..." svou derniéru. V té době už s O. V. několik měsíců pracovala režisérka Alena Dvořáková na divadelní hře (opět od D. I. Charmse) "Jelizaveta Bam". Premiéra proběhla 16. února 2000 v plzeňském divadle Dialog (hrají: Eva Ichová, Petr a Pavel Bačkovi, Petr Soumar, Jiří Konečný, Gábina Vašková a technická spolupráce opět Michal Herzog). Spojením Okřídleného vola s Alenou Dvořákovou vzniká téměř rodinné tvůrčí prostředí, které souboru otevřelo nové obzory. V červnu 2000 má "Jelizaveta Bam" za sebou sedm repríz a hrála se v divadlech: Dialog-Plzeň, Orfeus-Praha, Zámek-Nečtiny, KD-Ostrov n/Ohří. Představení bylo také úspěšně předvedeno na letošním národním kole soutěže netradičního divadla Šrámkův Písek.

red

Co je pro tebe poezie?

Zdenka Sokolíčková (1. kategorie)

--- verše --- to je první, co mě napadne --- a pak situace, prostředí --- i atmosféra dokáže být poezií --- Poezie je pro mě to, co je krásné --- nikdy to není to, co se mi nelíbí --- prostředí a atmosféra je neotesaná poezie --- a když ji někdo umí ztvárnit ve verších, je to poezie učešaná ---

Blanka Koutská (3. kategorie)

--- nejdřív mě napadne báseň --- samozřejmě --- a když se zamyslím víc --- tak jsou to vlastně všechny věci, které mají nějakou vnitřní hloubku ---

Udalo se dnes něco, o čem by bylo hodno složit báseň?

--- to, že jsem vstala --- to byl po dnešní noci výkon, který by zasluhoval zveršování ---

Jana Machalíková (3. kategorie)

--- (dlouhé zamyšlení) --- všechno --- co vytvoří nějaký --jiný pohled na život ---

Ten proces přípravy je nepoměrně delší než čas, kdy stojíš na jevišti a text recituješ. Co je to, co ti stojí za tu námahu?

--- (úsměv) --- to je jako když se zeptáš --- proč se miluješ, když ten vrchol je tak krátký --- je to o té cestě k tomu tvaru --- vlastně je to masochismus --- to utrpení při přípravě textu --- (aby to PAK nějak dopadlo) se mi moc líbí ---

Udalo se dnes něco, u čeho sis pomyslela - "to je poezie"?

--- od té doby, co jsme se ubytovali, se pereme na ubytovně o výtah --- čekáme na něj --- nadáváme --- nemůžeme se tam vejít --- jezdíme na dvě várky --- A dneska ráno, když jsem jela sama, jsem zjistila, že bydlíme v 1. patře --- a tak mě na těch na těch schodech napadlo, jestli si v životě náhodou spoustu věcí nekomplikujeme --- zatímco to poznání 1. patra nám uniká --- to je poesie života ---

pet

Líbí se vám letošní želvičky?

Pokud ano, možná vás bude zajímat, kdo je jejich autorkou. Jmenuje se ing. arch. Jana Vořechovská, je z Brna a kromě své výtvarné činnosti se věnuje hlavně pedagogické práci s dětmi.

K vytváření drobných dárců pro účastníky a cen pro laureáty WP se před několika lety dostala vlastně náhodou. Ve zdejšímu klubu DUHA vystavovala v únoru 1996 spolu s insitními obrázky Dagmar Dorovské svou keramiku. Ta se ředitelce DUHY Alici Gregušové zalíbila natolik, že ji oslovila s nabídkou dlouhodobé spolupráce. Dílka Jany Vořechovské od té doby těší nejen účastníky WP, ale třeba také zpěváky na soutěži O hanáckého kohota či návštěvníky vánočních a velikonočních jarmarků.

Ti z vás, kteří v Prostějově nejste poprvé, už možná máte doma malou sbírku dárců Jitky Vořechovské. V roce 1997 to byly píšťaličky, o rok později sluníčka, loni rolničky a letos želvičky. A už teď se rýsuje, že příští rok to asi budou kytky. Letošní laureáti se mohou tentokrát těšit na keramické koníky a slony a nejlepší divadlo poezie dostane Poetického skřítky.

Fakt, že ceny na WP vytváří už několik let stejná autorka, zapadá do jednotné výtvarné koncepce, kterou se organizátoři přehlídky snaží vytvořit. Poutavé plakáty a ilustrace do festivalového Zpravodaje několik let kreslila Jitka Slavíčková z Brna. Loni ji v roli výtvarnice WP vystřídala další Brňanka - Iva Utinková, s jejímiž kresbičkami se setkáváte i v tomto čísle Zpravodaje.

les

Srdečný pozdrav ze San Diega
posílám všem, s kterými jsem se setkala
na WP, Pražském kalichu a jinde.
Zvláště zdravím paní Slávku Šrámkovou,
Janu Štefánkovou a moji nejlepší učitelku
uměleckého přednesu Martu Hrachovinovou.
20. 6. 2000
Markéta Kaněrová - Hančová

Oprava časových údajů ve čtvrtěčném programu

Z technických a „dopravních“ důvodů dojde patrně ve čtvrtěčném programu divadel poezie k těmto změnám:

- 15.30 Jesličky : Německá báseň
- 17.00 Ústaf Brno + Špatně zabržděno Velké Meziříčí: THE BEST OF VOICEBAND
- 18.30 Hromadná procházka : Stařena
- 20.30 Okřídlený vůl: Jelizaveta Bam
- 20.30 Dostaveníčko

Pokud dojde k dalším změnám, které ve chvíli uzávěrky Zpravodaje nedokážeme předvídat, budete včas informováni jednak moderátorem soutěže sólistů, jednak na vývěsce ve foyeru DUHY. Děkujeme za pochopení.

red

EDICE

KLUBOVÉ POEZIE

(POEZIE NA CD)

Pamětníci si jistě pamatují na malé gramodesky, které svého času doplňovaly knížky básní vycházející v Klubu přátel poezie. Dnes na poezii na zvukových nosičích - až na malé výjimky - téměř nenarazíte. Tuto neblahou situaci se pokouší změnit nová edice nakladatelství Carpe diem. Může přežít jen díky zájmu milovníků poezie. A protože účastníci Wolkrova Prostějova jimi bezesporu jsou, dovolujeme si vás seznámit s nabízenými tituly:

MIROSLAV HOLUB

- LEPŠÍ ROLE UŽ NEDOSTANEME

(CD Vladimír Merta, Mirek Kovářík, Radek Bláha, Jana Štvrtecká a divadlo poezie Regina)

Nahrávka poetické koláže světově známého básníka. Holubova poezie je tu představena v různých formách - ve formě mluvené i zpívané, v malé ukázkové dokonce v angličtině. Interpretují ji ve více než hodinové nahrávce skvělí recitátoři, sedmi hudebními čísly ji obohacuje i výtečný Vladimír Merta. Výpravná knížka potom obsahuje vedle otištěných veršů také řadu unikátních informací a fotografií.

Vyjde v září 2000, cena 319 Kč

JOSEF TOMÁŠ

- NÁVRAT ANEŽKY PŘEMYSLOVNY

(CD Gabriela Vránová, František Derfler)

Skvostně zkomponovaná skladba Čechoaustralana, v české poezii zatím téměř neznámého. O mimořádnosti textu svědčí jak interpretace přední českou herečkou, členkou Divadla na Vinohradech Gabrielou Vránovou a Františkem Derflerem, hercem Národního divadla v Brně, ale i to, že básnická kompozice o slavné světici, která se najednou zjevuje v podobě ženy, která přilétá na ruzyňské letiště do Prahy, se překládá do angličtiny a francouzštiny. Vyjde ve IV. čtvrtletí 2000, cena 319 Kč

JIŘÍ WOLKER

- A NOC JE DNES NAHÁ...

(CD Jana Paulová)

K 100. výročí narození básníka a prozaika vychází výběr málo známých citací, dopisů, úryvků básní, v nichž je bývalým režimem nomé zkrácený a ukořistěný autor představen zpěvačkou a herečkou Janou Paulovou jako člověk věřící. Nahrávka je nově pořízeným záznamem pořadu, který byl s úspěchem uváděn už v roce 1980 ve Viole a v Redutě. Hudebnu napsal a na piano doprovází Milan Svoboda. Text doprovázejí fotografie Boba Pacholika.

Váz., 56 s., 12,5x14 cm, cena 319 Kč

Z ostatních titulů edice

JIŘÍ VESELSKÝ

- VŠECHNY TVÉ DÍVČÍ NANICOVATOSTI

(CD Jiří Veselský, Petra Cvanová)

První milostný výběr básníka přirovnávaného k Seifertovi, Skácelovi a Mikuláškově, obsahující i několik básní dosud knižně nepublikovaných. Básně doplňují umělecké fotografie Davida Kočího, Pavla Němečka a Pavla Suchánka. Výjimečným artiklem je CD s autorským přednesem básní Jak sto let..., Byla jsi neposedná třeštilka, Nástroje, Bál jsem se..., Horoucnost, Pálení, A rychlý..., Záznamy tvých slov, Je děvče urostlé..., Řekla v tmě..., Co je to? Píseň Milování zpívá Petra Cvanová.

Váz., 136 s., 8,5x14,5, 239 Kč

OLDŘICH WENZL

- VEŠKERÁ POEZIE

(CD Oldřich Wenzl)

Unikátní soubor, který vyšel v roce 1982, avšak tehdy zcela neúplně. Dnes ho doplňují dosud nevydané básně z nově objevené pozůstalosti, jakož i raritní nahrávky z roku 1943, na které básník sám recituje, hraje na piano a zpívá! Teprve teď bude mít čtenář před sebou kompletní básnicko dílo.

Váz., cca 314 s., 11,5x19,5 cm, 299 Kč

JIŘÍ WOLKER

- V NEDĚLI SE HOLKY BUDOU DIVIT

Nejkrásnější milostné básně autora, který zemřel v pouhých 24 letech. Básně doplňují umělecké fotografie Davida Kočího.

Váz., cca 100 s., 8,5x14,5, 180 Kč

<http://www.bv.anet.cz/carpe>

Objednávky, dotazy, případné další informace:

CARPE DIEM, 691 11 Brumovice 175

tel.: 0626/423 378 e-mail: mhuvar@iol.cz